

NEWSLETTER

Listopad 2014

Rozporządzenie Bruksela I bis

Jurysdykcja i uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych

Chcielibyśmy poinformować o treści Rozporządzenia Bruksela I bis, skutkach dla obrotu prawnego wynikających z jego stosowania oraz podzielić się z Państwem naszymi uwagami odnoszącymi się do niniejszego aktu prawnego.

Na początku należy wskazać, że pracę nad reformą trwały ponad dwa lata. Nowy akt został opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE 20 grudnia 2012 r. jako **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych**. Tym samym rozstrzygnął się długi spór o ostateczny kształt podstawowego źródła prawa europejskiego prawa procesowego cywilnego. Rozporządzenie określane jako rozporządzenie Bruksela I bis, uchyla rozporządzenie 44/2001. Państwa członkowskie UE od 10 stycznia 2015 r. stosować będą przepisy nowego aktu prawnego.

Najbardziej istotna zmiana dotyczy kwestii uznawania i wykonywania orzeczeń. Do tej pory, aby można było uznać orzeczenie sądu zagranicznego lub stwierdzić jego wykonalność na terytorium innego państwa członkowskiego, należało przeprowadzić specjalne postępowanie delibacyjne, które z uwagi na formalizm utrudniało i przedłużało wykonanie orzeczenia w innych państwach członkowskich.

Rozporządzenie Bruksela I bis wprowadziło w tej materii znaczące zmiany. Po pierwsze należy wskazać, że zgodnie z art. 36 Rozporządzenia Bruksela I bis, **orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim są uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania. Ponadto art. 39 nowego aktu stanowi, że orzeczenia wydane w państwie członkowskim, które wykonalne są w tym państwie, wykonalne są także w innym państwie bez potrzeby stwierdzania ich wykonalności.** Zrezygnowano zatem z procedury exequatur, polegającej na konieczności wystąpienia uprawnionego podmiotu z wnioskiem. Pod rządami nowym przepisów orzeczenia będą wykonalne bez potrzeby stwierdzenia ich wykonalności w postępowaniu delibacyjnym.

Pozostawiono jednakże, znane z dotychczasowych przepisów, podstawy odmowy uznania i wykonania orzeczenia. Będą one rozpatrywane na wniosek zainteresowanej strony złożony do właściwego sądu w państwie wykonania.

Kolejną kluczową zmianą, wynikającą z nowego rozporządzenia, jest poprawa skuteczności umów jurysdykcyjnych. **Najważniejszy punkt reformy w tym zakresie, mający docelowo zwiększyć bezpośrednio efektywność umów jurysdykcyjnych i zabezpieczać je przed nieuczciwymi taktykami procesowymi, sprowadza się do stworzenia na rzecz sądów prorogowanego państwa wyjątku od obowiązku respektowania wcześniejszej zawisłości sprawy przed sądami innego państwa członkowskiego.** Sąd wskazany przez strony w umowie jako mający jurysdykcję będzie miał więc zasadniczo pierwszeństwo przed innymi sądami właściwymi według rozporządzenia, niezależnie od tego, czy wniesiono do niego sprawę w pierwszej kolejności.

Warto również wrócić uwagę na jeszcze jedną istotną kwestię. **Otóż Rozporządzenie Bruksela I bis zwiększyło ochronę konsumentów i pracowników, bowiem strona silniejsza (przedsiębiorca, pracodawca) będzie mogła być pozwana przed sądem państwa członkowskiego, w miejscu zamieszkania konsumenta lub w miejscu świadczenia pracy przez pracownika, nawet wówczas gdy silniejszy podmiot nie będzie miał miejsca zamieszkania lub oddziału w państwie członkowskim.** Zatem pracownicy i konsumenci będą mogli wytaczać powództwa przed sądami właściwych państw, przeciwko pracodawcom i przedsiębiorcom z całego świata.

W świetle zmian, które zostały przedstawione powyżej, niewątpliwie Rozporządzenie Bruksela I bis odgrywać będzie ogromne znaczenie w praktyce obrotu prawnego.

*****